

ORIËNTATIENOTA ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

2014-2019

‘Brussel als partner voor andere regio’s’

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
2.	Context.....	2
3.	Doelstellingen	3
3.1.	SD 1 : EEN STERKE BASIS (ONTWIKKELEN) VOOR EEN TRANSVERSAAL BELEID.....	4
3.1.1.	OD 1 : Een eigen lijn voor ontwikkelingssamenwerking’	4
3.1.2.	OD 2 :De administratie bemannen	4
3.1.3.	OD 3 : Samenwerken met de Vereniging van Steden en Gemeenten Brussel (VSGB).....	4
3.1.4.	OD 4 : Ontwikkelingssamenwerking transversaal benaderen	4
3.2.	SD 2 : INNOVATIE BEVORDEREN	5
3.2.1.	OD 1 : Kennis uitwisselen.....	5
3.2.2.	OD 2 : ICT-projecten om de digitale kloof te overbruggen	5
3.3.	SD 3 : ONZE KNOW-HOW IN STEDELIJKHEID DELEN	5
3.3.1.	OD 1 : Gezondheidsindicatoren promoten voor een betere levensstandaard	5
3.3.2.	OD 2 : Leefmilieu.....	6
3.4.	SD 4 : MENSEN ZORGEN VOOR MENSEN.....	6
3.4.1.	OD 1 : Projectoproep.....	6

1. Inleiding

Brussel is een weerspiegeling van de diverse wereld waarin we leven: het is een gewest met bijzonder veel nationaliteiten en gemeenschappen die kriskras naast en met elkaar leven. Brussel is ook de Europese hoofdstad. Dat maakt dat we een voorbeeldfunctie hebben.

Want hoewel we altijd geconfronteerd zullen worden met belangrijke uitdagingen in Brussel, beseffen we ook dat het hier goed leven is en dat men in sommige delen van de wereld minder fortuinlijk is. We moeten dus verder durven kijken en als Gewest solidair zijn met andere regio's waar men onze hulp kan gebruiken.

Door de vijfde staatshervorming werd ontwikkelingssamenwerking gedeeltelijk overgeheveld naar de gewesten en heeft het Brussels gewest al verschillende initiatieven opgestart in het kader van Externe Betrekkingen. In deze legislatuur heeft de Regering besloten om van ontwikkelingssamenwerking een aparte bevoegdheid te maken, zodat de huidige en toekomstige projecten meer ruimte krijgen.

Brussel kan heel wat ervaring en expertise aanbieden. Als hoofdstad van België en Europa heeft het een verantwoordelijkheid te dragen. De stedelijke ervaring, leefmilieu in een dichtbevolkte omgeving, onderzoek, onze kwalitatieve gezondheidszorg, ondernemingszin, innovatie, ... Kennis en troeven die Brussel kan uitwisselen met haar partnerregio's en als grondstof kunnen dienen voor een goede samenwerking. De middelen zijn beperkt, dus gaan we voor een doordachte strategie. Met langetermijnprojecten en goedgekozen acties kunnen we een verschil maken en inspelen op reële behoeftes.

2. Context

Zoals in de inleiding wordt vermeld, worden projecten rond ontwikkelingssamenwerking momenteel gevoerd vanuit het beleidsdomein Externe Betrekkingen. Begrotingsgewijs vertaalt zich dat in het ter beschikkingstellen van middelen verspreid over opdracht 29 van de uitgavenbegroting, zonder dat er specifiek een titel 'ontwikkelingssamenwerking' vermeld wordt. De Brusselse Regering nam daarom al de beslissing om voor de bevoegdheid ontwikkelingssamenwerking een nieuwe budgetlijn onder opdracht 29 te brengen.

De cel Internationale Betrekkingen onderhoudt de betrekkingen tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de 25-tal steden, regio's en landen waarmee het Gewest een samenwerkingsovereenkomst afsloot. Een aantal van deze steden of regio's zijn gebieden in ontwikkeling, zoals de provincie Katanga in de DR Congo, de regio Rabat-Salé-Zemmour-Zaër in Marokko en de Wilaya van Algiers in Algerije. Een aantal van de acties die worden opgestart binnen de partnerschapovereenkomsten met die landen, vallen onder de noemer ontwikkelingssamenwerking.

De 6^{de} staatshervorming heeft geen veranderingen teweeg gebracht voor de bevoegdheid ontwikkelingssamenwerking. Enkel tijdens de 5^{de} staatshervorming is er sprake van een overdracht van bepaalde bevoegdheid.

De verschillende bilaterale afspraken die het Gewest heeft met de verschillende regio's of steden bieden een kader om acties te organiseren.

Het beleid volgt een aantal internationale conventies.

- Zo bouwt het Brusselse ontwikkelingsbeleid verder op het uitgewerkte Belgische federale beleid: België heeft in haar wet van 19 maart 2013 bepaald 18 partnerlanden te steunen die geselecteerd werden op basis van o.a. de graad van armoede, aspecten van goed bestuur en de mogelijkheden voor België om betekenisvolle hulp te bieden. Het Brussels Gewest beperkt zich momenteel tot de 2 hierboven vermeldde regio's die zich in deze partnerlanden situeren: de provincie Katanga in de Democratische Republiek Congo en de regio Rabat-Salé-Zemmour-Zaër in Marokko.
- Daarnaast respecteert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de afspraken die gemaakt zijn in de Verklaring van Parijs over de Doeltreffendheid van de Hulp (2005) en de Accra Agenda voor een meer doelmatige en efficiënte ontwikkelingshulp (2008). In 2011 werd het Akkoord van Busan gesloten, dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest onderschrijft en waarin de criteria staan die de doeltreffendheid van de gouvernementele en niet-gouvernementele hulp moeten verbeteren.
- De initiatieven die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest onderneemt in het kader van ontwikkelingssamenwerking passen in de objectieven van de Millennium Development Goals van de Verenigde Naties. Brussel zal zich ook informeren over de lopende onderhandelingen voor de post-2015 objectieven.

We verwijzen ook naar het Brusselse regeerakkoord: "De politieke en menselijke dimensie is eveneens een belangrijk element in onze betrekkingen. Zo zal onze gedecentraliseerde samenwerking met Katanga en de regio Rabat-Salé-Zemmour-Zaër op prioritaire wijze worden voortgezet. Ook synergieën met de gemeenten, universiteiten en andere Brusselse partners zullen worden aangemoedigd."

3. Doelstellingen

In deze legislatuur gaan we een transversaal beleid in de Brusselse ontwikkelingssamenwerking voeren, waarbij we de beperkte beschikbare middelen zullen inzetten op thema's zoals **gelijke kansen, stedelijkheid, innovatie en zorg**. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan als grootstad zijn ervaring en knowhow in deze thema's delen met haar partnerlanden.

De partnerregio's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn de provincie **Katanga** in het DR Congo en de regio **Rabat-Salé-Zemmour-Zaër** in Marokko.

In 2015 loopt de overeenkomst met Katanga af. Een evaluatie zal uitwijzen of de overeenkomst verlengd zal worden.

Er zal in de loop van deze legislatuur gekeken worden of er een andere regio is waar we een partnerschap mee kunnen sluiten. Daarvoor moet het noodzakelijke budget beschikbaar zijn, moeten de reële behoeftes van een nieuwe partner gekend zijn en moet onderzocht worden of Brussel daar adequate antwoorden op kan bieden. Het is in ieder geval belangrijk om de beperkte middelen waarover we beschikken, zoveel mogelijk te concentreren.

3.1. SD 1 : EEN STERKE BASIS ONTWIKKELEN VOOR EEN TRANSVERSAAL BELEID

3.1.1. OD 1 : ‘Ontwikkelingssamenwerking’ als een aparte bevoegdheid beschouwen

Ontwikkelingssamenwerking werd tot nu toe als een onderdeel van de ‘Externe Betrekkingen’ beschouwd. De bedoeling is om er deze legislatuur een specifiek beleid van te maken, in nauwe samenwerking met Externe Betrekkingen, en op die manier duidelijk naar voor te brengen wat Brussel als regio kan betekenen op het vlak van ontwikkelingssamenwerking.

Concreet:

- Een nieuw programma ‘Ontwikkelingssamenwerking’ wordt toegevoegd aan de opdracht 29 ‘Externe Betrekkingen’.

3.1.2. OD 2 : De administratie bemannen

Momenteel werkt één deeltijdse kracht aan de projecten van ontwikkelingssamenwerking. Bij de uitbouw van deze bevoegdheid moet er extra personeel ingezet worden.

Concreet:

- Minstens 1 VTE bij de dienst Externe Betrekkingen die zich bezig houdt met ontwikkelingssamenwerking. Onder meer via de oprichting van een adviesraad bundelen we de expertise die in de Brusselse –ngo- context ruim aanwezig is.

3.1.3. OD 3 : Samenwerken met de Vereniging van Steden en Gemeenten Brussel (VSGB)

16 van de 19 gemeenten hebben een programma ‘ontwikkelingssamenwerking’ dat gecoördineerd wordt door de VSGB. De middelen voor dit programma komen momenteel nog van het federale ontwikkelingsbeleid, maar zouden in de toekomst kunnen verschuiven naar het Gewestelijk niveau. Daarom zal er overleg gepleegd worden met de VSGB om het beleid en de middelen te stroomlijnen met het gewestelijk beleid.

Concreet:

- Er zal een permanente samenwerking met de VSGB en de Brusselse gemeenten opgezet worden om tot een gemeenschappelijk beleid te komen.

3.1.4. OD 4 : Ontwikkelingssamenwerking transversaal benaderen

Hoewel we in deze legislatuur een eigen invulling geven aan ontwikkelingssamenwerking, doen we niet aan solo slims. Er zijn vele samenwerkingen mogelijk tussen verschillende Brusselse administraties en onze partnerregio’s. Naast de vzw’s die we ondersteunen kunnen we ook rekenen op de knowhow en ervaring van de verschillende Brusselse administraties.

Concreet:

- **ICT** wordt een belangrijke focus in onze samenwerking met de partnerregio’s zal deze legislatuur heel duidelijk gelegd worden.
- We werken aan een **gezamenlijke projectoproep/subsidieronde** die de thema’s gelijke kansen, ICT en ontwikkelingssamenwerking met elkaar linkt. We willen streven naar een geslaagd project waarbij de opleiding van meisjes en vrouwen centraal staat.
- Vanaf 2015 treedt de ordonnantie van internationale solidariteit van het **waterbeleid** in werking: voor iedere m³ water zal 0,005 € voorbehouden worden voor ontwikkelingshulp

in verband met de watersector. Een gebrek aan proper en gezond water is één van de grootste doodsoorzaken in Subsahara Afrika.

- Alle projecten en activiteiten zullen getoetst worden op het transversale aspect van **gelijke kansen**. We bekijken gelijke kansen heel breed als gelijkheid tussen man en vrouw, religie, afkomst, seksuele geaardheid, personen met een handicap, etc...

3.2. SD 2 : INNOVATIE BEVORDEREN

Innovatie is een vlag die vele ladingen dekt, maar kennis en onderwijs zijn hier sleutelwoorden. Uitwisselingen tussen scholen, hogescholen, onderzoeksgroepen, denktanks, universiteiten,... kunnen studenten helpen om nieuwe ervaringen op te doen en nieuwe kennis te vergaren.

3.2.1. OD 1 : Kennis uitwisselen

Concreet:

- We zetten verder in op de **uitwisseling van studenten** tussen de universiteit van Lumbumbashi, VUB en andere universiteiten. Sinds 2014 hebben we ook de universiteit van Sichuan betrokken bij het project, en dat blijven we doen.
- We zetten verder in op de uitwisseling van leerlingen uit middelbare scholen tussen de regio Rabat en Brussel.

3.2.2. OD 2 : ICT-projecten om de digitale kloof te overbruggen

Daarnaast gaan we in deze legislatuur de ICT-infrastructuur helpen uitbouwen in de partnerregio's, en voorzien we in opleidingen en opvolging.

Concreet:

- Er zullen **informaticaklassen** ingericht worden in scholen in Katanga. Afhankelijk van de behoeftes die we in de loop van de volgende jaren gaan evalueren, zullen meer klassen en scholen bediend worden.
- Er zal samengewerkt worden met de universiteit van Lubumbashi om **WiFi** te installeren.

3.3. SD 3 : ONZE KNOW-HOW IN STEDELIJKHEID DELEN

Brussel heeft als hoofdstad en grootste stad van België een degelijke ervaring opgebouwd in allerlei materies die typisch zijn voor steden, zoals afvalverwerking, openbare werken en mobiliteit, stedelijk leefmilieu, ruimtelijke ordening, het behoud van patrimonium. Hier kan ook de samenwerking met het VSGB, dat reeds hoger vermeld werd, duidelijk een meerwaarde betekenen.

3.3.1. OD 1 : Hygiëne promoten om de levensstandaard op te krikken

Concreet:

- Unicef wordt blijvend gesteund voor het werk dat ze verrichten in Katanga. In 2013 werden 9 scholen in de buitenwijken van Lumbumbashi voorzien van **sanitair**, waardoor 5300 leerlingen een directe toegang hebben tot goede faciliteiten. We bouwen verder aan deze levensnoodzakelijke investeringen.

- We willen een project opstarten om de laatste technieken van **handhygiëne** aan te leren aan medisch personeel. We bekijken of een samenwerking met de ziekenhuizen in Brussel mogelijk is.

3.3.2. OD 2 : Leefmilieu

Concreet:

- De inauguratie van een educatief centrum voor afval en recyclage in Rabat zal plaatsvinden in 2015

3.4. SD 4 : MENSEN ZORGEN VOOR MENSEN

Dat is de filosofie waar we voor gaan. Dit vertaalt zich in al onze initiatieven die we nemen in ontwikkelingssamenwerking en dat willen we op duurzame wijze uitbouwen. Meer specifiek willen we de aandacht vestigen op het verbeteren van levensomstandigheden van de burgers in onze partnerregio's.

3.4.1. OD 1 : Projectoproep

Concreet:

- **De jaarlijkse projectoproep** zal verdergezet worden en uitgebreid. We zien een significante stijging in het aantal kandidaten voor de projectoproepen. We zorgen voor een vakkundige selectie en we bekijken de mogelijkheden voor een budgetverhoging om meer organisaties te kunnen ondersteunen.